

ΔΕΛΤΙΟ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθμ. 1907/2006 όπως αυτή τροποποιήθηκε

SDS #: A-10486

Xerox® Everyday™ Toner - ΜαύροΗμερομηνία έκδοσης
2020-07-08

Ημερομηνία αναθεώρησης 2020-08-24

Έκδοση 1

1. ΤΑΥΤΟΠΟΙΗΣΗ ΟΥΣΙΑΣ/ΜΕΙΓΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ/ΕΠΙΧΕΪΡΗΣΗΣ**1.1 Αναγνωριστικός κωδικός προϊόντος**

Όνομασία προϊόντος αριθμός εξαρτήματος	Xerox® Everyday™ Toner για HP LaserJet P4015, HP LaserJet P4515 006R03626
---	--

Χρώμα	Μαύρο
-------	-------

1.2 Συναφείς προσδιοριζόμενες χρήσεις της ουσίας ή του μείγματος και αντενδεικνυόμενες χρήσεις

Συνιστώμενη χρήση	Ξηρογραφική εκτύπωση
-------------------	----------------------

1.3 Στοιχεία του προμηθευτή του δελτίου δεδομένων ασφαλείας

Προμηθευτής	Xerox Hellas A.E.E Λεωφόρος Συγγρού 350 17674 Καλλιθέα
-------------	--

Για περισσότερες πληροφορίες, επικοινωνήστε με:

Αρμόδιος επικοινωνίας	Υπηρεσία Επιχειρηματικής Ανάπτυξης
Τηλέφωνο	(+30) 801 11 93769
Διεύθυνση email	ehs-europe@xerox.com

Για το πιο πρόσφατο έγγραφο	https://safetydatasheets.business.xerox.com
-----------------------------	---

1.4 Αριθμός τηλεφώνου επείγουσας ανάγκης

μη χρησιμοποιήσιμο

2. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑΣ**2.1 Ταξινόμηση της ουσίας ή του μείγματος**

Λόγω των υπαρχόντων δεδομένων δεν είναι απαραίτητη καμία ταξινόμηση σύμφωνα με τις Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1272/2008

2.2 Στοιχεία επισήμανσης

Καμία

2.3 Άλλοι κίνδυνοι

Δεν ABT σύμφωνα με το REACH Παράρτημα XIII
Μπορεί να σχηματίσει εκρηκτικό μείγμα σκόνης-αέρα σε περίπτωση διασποράς

SDS #: A-10486

Xerox® Everyday™ Toner - Μαύρο

Ημερομηνία έκδοσης
2020-07-08

Ημερομηνία αναθεώρησης 2020-08-24

Έκδοση 1

3. ΣΥΝΘΕΣΗ/ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΑ ΣΥΣΤΑΤΙΚΑ

3.2 Μείγματα

Χημική ονομασία	Ποσοστό κατά βάρος	Αρ. CAS	ΕΚ-Αριθ	Ταξινόμηση (Κανονισμός 1272/2008)	Δηλώσεις κινδύνου	Αριθμός καταχώρισης REACH
Μαγνητίτη	40-50	1317-61-9	215-277-5	--	--	01-2119457646-28-0021
Στυρόλιο / ακρυλικού συμπολυμερές	45-55	Ιδιόκτητο	Μη καταχωρημένο	--	--	--
Πολυολεφίνη	2-3	9010-79-1	Μη καταχωρημένο	--	--	--
Άμορφο πυρίτιο	1-2	67762-90-7	Μη καταχωρημένο	--	--	--
Χρέωση παράγοντας ελέγχου	0.5-2	104815-18-1	403-590-1	--	--	--
Benzene, ethenyl-, polymer with 2-methyl-1,3-butadiene, hydrogenated	0.2-1	68648-89-5	Μη καταχωρημένο	--	--	--

Σημείωση

"--" σημαίνει ότι δεν υπάρχει καμία ταξινόμηση ή δηλώσεις επικινδυνότητας.

Συστατικά που χαρακτηρίζονται ως «που δεν αναφέρεται» εξαιρούνται από την καταχώριση.

Όταν δεν υπάρχει κατάλογος αριθμού καταχώρισης του κανονισμού REACH, θεωρείται εμπιστευτική για τον αποκλειστικό αντιπρόσωπο.

4. ΜΕΤΡΑ ΠΡΩΤΩΝ ΒΟΗΘΕΙΩΝ

4.1 Περιγραφή των μέτρων πρώτων βοηθειών

Γενικές συστάσεις	Μόνο για εξωτερική χρήση. Αν διαρκούν τα συμπτώματα ή υπάρχει κάποια αμφιβολία, συμβουλευθείτε ένα γιατρό. Δείξτε στον θεράποντα γιατρό αυτό το δελτίο ασφάλειας.
Επαφή με τα μάτια	Ξεπλύνετε αμέσως με πολύ νερό. Μετά το πρώτο ξέπλυμα, απομακρύνετε τους φακούς επαφής και ξεπλύνετε διαρκώς 15 λεπτά με νερό
Επαφή με το δέρμα	Πλύνετε το δέρμα με σαπούνι και νερό
Εισπνοή	Μεταφέρετε στον καθαρό αέρα
Κατάποση	Εκπλύνετε το στόμα με νερό και μετά πιείτε άφθονο νερό ή γάλα

4.2 Σημαντικότερα συμπτώματα και επιδράσεις, άμεσες ή μεταγενέστερες

Οξεία τοξικότητα

Μάτια	Καμία γνωστή επίπτωση
Δέρμα	Καμία γνωστή επίπτωση
Εισπνοή	Καμία γνωστή επίπτωση
Κατάποση	Καμία γνωστή επίπτωση

Χρόνιες επιπτώσεις

Χρόνια τοξικότητα Καμία γνωστή επίδραση κάτω από κανονικές συνθήκες χρήσης

Σπουδαιότερα συμπτώματα

Μία υψηλή έκθεση μπορεί να προκαλέσει τα ακόλουθα:
ήπιο ερεθισμό της αναπνευστικής οδού παρόμοια με ενόχληση σκόνη.

4.3 Ένδειξη για άμεση ιατρική φροντίδα και αναγκαία ειδική περίθαλψη

SDS #: A-10486

Xerox® Everyday™ Toner - ΜαύροΗμερομηνία έκδοσης
2020-07-08

Ημερομηνία αναθεώρησης 2020-08-24

Έκδοση 1

Προστασία των προσώπων που παρέχουν πρώτες βοήθειες Δεν απαιτείται κανένας ειδικός προστατευτικός εξοπλισμός
Σημείωση για τον ιατρό Προβείτε σε θεραπεία ανάλογα με τα συμπτώματα

5. ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΠΥΡΚΑΓΙΑΣ**5.1 Πυροσβεστικά μέσα**

Κατάλληλα πυροσβεστικά μέσα Χρησιμοποιήστε ψεκασμό ή ομίχλη νερού. Μη χρησιμοποιήστε ευθεία ρεύματα, Αφρός

Ακατάλληλα πυροσβεστικά μέσα Μη χρησιμοποιείτε συμπαγή ροή νερού επειδή μπορεί να διασκορπίσει και να εξαπλώσει την πυρκαγιά

5.2 Ειδικοί κίνδυνοι που προκύπτουν από την ουσία ή το μείγμα

Η λεπτόκοκκη σκόνη που είναι διεσπαρμένη στον αέρα σε επαρκείς συγκεντρώσεις και παρουσία πηγής ανάφλεξης αποτελεί δυνητικό κίνδυνο για έκρηξη σκόνης

Επικίνδυνα προϊόντα καύσης Επικίνδυνα προϊόντα διάσπασης λόγω μη τέλει καύσεως, Οξειδία του άνθρακα, Οξειδία του αζώτου (NOx)

5.3 Συστάσεις για τους πυροσβέστες

Σε περίπτωση πυρκαγιάς ή/και έκρηξης, μην αναπνέετε τις αναθυμιάσεις. Φοράτε αντιπυρικά/αλεξίφλογα πυράντοχα/βραδυφλεγή ενδύματα. Χρησιμοποιήστε αναπνευστική συσκευή κλειστού κυκλώματος με πίεση κατ' απαίτηση εάν απαιτείται για την αποφυγή έκθεσης σε καπνό ή αερομεταφερόμενες τοξίνες. Φοράτε αυτόνομη αναπνευστική συσκευή και προστατευτική στολή.

Άλλες πληροφορίες

Αναφλεξιμότητα Μη εύφλεκτο
Σημείο ανάφλεξης Δεν εφαρμόζεται

6. ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΥΧΑΙΑΣ ΕΚΛΥΣΗΣ**6.1 Προσωπικές προφυλάξεις, προστατευτικός εξοπλισμός και διαδικασίες έκτακτης ανάγκης**

Αποφεύγετε την εισπνοή σκόνης

6.2 Περιβαλλοντικές προφυλάξεις

Αν και ο γραφίτης δεν είναι υδρόβια τοξίνη, τα μικροπλάσματα μπορεί να αποτελούν φυσικό κίνδυνο για την υδρόβια ζωή και δεν πρέπει να εισέρχονται σε αποχετεύσεις, αποχετεύσεις ή πλωτές οδούς

6.3 Μέθοδοι και υλικά για περιορισμό και καθαρισμό

Μέθοδοι για περιορισμό Αποφεύγετε το σχηματισμό νέφους σκόνης
Μέθοδοι για καθαρισμό Χρησιμοποιήστε μια ηλεκτρική σκούπα για την απομάκρυνση της περίσσειας, στη συνέχεια ξεπλύνετε με κρύο νερό. Ζεστό νερό λιώνει το τόνερ που καθιστά δύσκολο να αφαιρεθούν

SDS #: A-10486

Xerox® Everyday™ Toner - ΜαύροΗμερομηνία έκδοσης
2020-07-08

Ημερομηνία αναθεώρησης 2020-08-24

Έκδοση 1

6.4 Παραπομπή σε άλλα τμήματα

Βλέπετε Τμήμα 12 για πρόσθετα οικολογικά στοιχεία
Βλέπε κεφάλαιο 13 για περισσότερες πληροφορίες

7. ΧΕΙΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ**7.1 Προφυλάξεις για ασφαλή χειρισμό**

Χειριστείτε το προϊόν σύμφωνα με την ορθή βιομηχανική πρακτική υγιεινής και ασφάλειας, Αποφύγετε τη συσσώρευση σκόνης σε κλειστούς χώρους, Αποφεύγετε το σχηματισμό νέφους σκόνης

Μέτρα υγιεινής Καμία γνωστή κάτω από κανονικές συνθήκες χρήσης

7.2 Συνθήκες για την ασφαλή φύλαξη, συμπεριλαμβανομένων τυχόν ασυμβίβαστων

Το δοχείο να διατηρείται ερμητικά κλεισμένο, σε στεγνό και καλά αεριζόμενο μέρος, Αποθηκεύεται σε θερμοκρασία δωματίου

7.3 Ειδική τελική χρήση ή χρήσεις

Ξηρογραφική εκτύπωση

8. ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ/ΑΤΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ**8.1 Παράμετροι ελέγχου**

Όριο έκθεσης Xerox 2.5 mg/m³ (συνολική σκόνη)
Όριο έκθεσης Xerox 0.4 mg/m³ (σαν εισπνεόμενη λεπτή σκόνη)

8.2 Έλεγχοι έκθεσης

Τεχνικά προστατευτικά μέτρα Καμία γνωστή κάτω από κανονικές συνθήκες χρήσης

Μέσα ατομικής προστασίας

Προστασία οφθαλμών/προσώπου Δεν απαιτείται κανένας ειδικός προστατευτικός εξοπλισμός
Προστασία των χεριών Δεν απαιτείται κανένας ειδικός προστατευτικός εξοπλισμός
Προστασία δέρματος και σώματος Δεν απαιτείται κανένας ειδικός προστατευτικός εξοπλισμός
Προστασία των αναπνευστικών οδών Δεν απαιτείται κανένας ειδικός προστατευτικός εξοπλισμός
Θερμικοί κίνδυνοι Κανένας υπό φυσιολογικές διεργασίες

Έλεγχοι περιβαλλοντικής έκθεσης

Έλεγχοι περιβαλλοντικής έκθεσης Φυλάξτε το μακριά από υπονόμους, αποχετεύσεις, αυλάκια και πλωτές οδούς

9. ΦΥΣΙΚΕΣ ΚΑΙ ΧΗΜΙΚΕΣ ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ**9.1 Στοιχεία για τις βασικές φυσικές και χημικές ιδιότητες**

SDS #: A-10486

Xerox® Everyday™ Toner - Μαύρο

Ημερομηνία έκδοσης
2020-07-08

Ημερομηνία αναθεώρησης 2020-08-24

Έκδοση 1

Όψη Φυσική κατάσταση Χρώμα	Πούδρα Στερεό Μαύρο	Οσμή Όριο οσμής pH	Ελαφριά Δεν εφαρμόζεται Δεν εφαρμόζεται
Σημείο ανάφλεξης	Δεν εφαρμόζεται		
Σημείο τήξεως / πήξεως Σημείο ζέσης/περιοχή ζέσης Σημείο μαλάκυνσης	Δεν εφαρμόζεται Δεν εφαρμόζεται 49 - 60 °C /	120 - 140 °F	
Ταχύτητα εξάτμισης Αναφλεξιμότητα Οριακή τιμή ανάφλεξης στον αέρα	Δεν εφαρμόζεται Μη εύφλεκτο Δεν εφαρμόζεται		
Εκρηκτικά όρια	Δεν διατίθενται δεδομένα		
Πίεση ατμών Πυκνότητα ατμών Ειδικό βάρος Υδατοδιαλυτότητα Συντελεστής κατανομής Θερμοκρασία αυτοανάφλεξης Θερμοκρασία αποσύνθεσης Ιξώδες	Δεν εφαρμόζεται Δεν εφαρμόζεται 1-2 Αμελητέο Δεν εφαρμόζεται Δεν εφαρμόζεται Δεν καθορίζεται Δεν εφαρμόζεται		
Εκρηκτικές ιδιότητες	Η λεπτόκοκκη σκόνη που είναι διεσπαρμένη στον αέρα σε επαρκείς συγκεντρώσεις και παρουσία πηγής ανάφλεξης αποτελεί δυνητικό κίνδυνο για έκρηξη σκόνης		
Οξειδωτικές ιδιότητες	Δεν εφαρμόζεται		

9.2 Άλλες πληροφορίες

Καμία

10. ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΔΡΑΣΤΙΚΟΤΗΤΑ

10.1 Δραστικότητα

Δεν είναι γνωστή καμία επικίνδυνη αντίδραση σε περίπτωση κανονικής χρήσεως

10.2 Χημική σταθερότητα

Σταθερό σε κανονικές συνθήκες

10.3 Πιθανότητα επικίνδυνων αντιδράσεων

Επικίνδυνες αντιδράσεις Κανένας υπό φυσιολογικές διεργασίες
Επικίνδυνος πολυμερισμός Δεν προκύπτει επικίνδυνος πολυμερισμός

10.4 Συνθήκες προς αποφυγήν

SDS #: A-10486

Xerox® Everyday™ Toner - ΜαύροΗμερομηνία έκδοσης
2020-07-08

Ημερομηνία αναθεώρησης 2020-08-24

Έκδοση 1

Αποφεύγετε το σχηματισμό νέφους σκόνης, Η λεπτόκοκκη σκόνη που είναι διεσπαρμένη στον αέρα σε επαρκείς συγκεντρώσεις και παρουσία πηγής ανάφλεξης αποτελεί δυνητικό κίνδυνο για έκρηξη σκόνης

10.5 Μη συμβατά υλικά

Καμία

10.6 Επικίνδυνα προϊόντα αποσύνθεσης

Καμία υπό κανονικές συνθήκες χρήσης

11. ΤΟΞΙΚΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Τα στοιχεία για την τοξικότητα αναφέρεται παρακάτω με βάση τα αποτελέσματα των δοκιμών παρόμοιων υλικών αναπαραγωγής.

11.1 Πληροφορίες για τις τοξικολογικές επιπτώσεις**Οξεία τοξικότητα****Πληροφορίες προϊόντος****Ερεθισμός**

Κανένας ερεθισμός του δέρματος, Κανένας ερεθισμός των ματιών

LD50 από το στόμα

> 5 g/kg (αρουραίος)

Δερματική LD50

> 5 g/kg (κουνέλι)

LC50 inhalacão

> 5 mg/L (αρουραίος, 4 ώρες)

Χρόνια τοξικότητα**Πληροφορίες προϊόντος****Χρόνιες επιπτώσεις**

Καμία γνωστή επίδραση κάτω από κανονικές συνθήκες χρήσης

Καρκινογένεση

Δεν έχει ταξινομηθεί ως καρκινογόνο για τον άνθρωπο

Άλλες τοξικές επιδράσεις**Πληροφορίες προϊόντος****Ευαισθητοποίηση**

Δεν παρατηρήθηκαν αντιδράσεις ευαισθητοποίησης

Μεταλλαξιόνες επιπτώσεις

Δεν είναι μεταλλαξιγόνο στη δοκιμή AMES

Τοξικότητα στην αναπαραγωγή

Το προϊόν αυτό δεν περιέχει κανένα γνωστό ή ύποπτο κίνδυνο για την αναπαραγωγή

**Επιπτώσεις στα
όργανα-στόχους**

Κανένα γνωστό

**Άλλες αρνητικές επιπτώσεις
Κίνδυνος αναρρόφησης**Κανένα γνωστό
Δεν εφαρμόζεται**11.2 Πληροφορίες για άλλους κινδύνους****Ιδιότητες ενδοκρινικής
διαταραχής**

Καμία διαθέσιμη πληροφορία

12. ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ**12.1 Τοξικότητα**

Διαθέσιμα στοιχεία, το μείγμα / προετοιμασία δεν είναι επιβλαβές για τους υδρόβιους

12.2 Ανθεκτικότητα και ικανότητα αποικοδόμησης

SDS #: A-10486

Xerox® Everyday™ Toner - ΜαύροΗμερομηνία έκδοσης
2020-07-08

Ημερομηνία αναθεώρησης 2020-08-24

Έκδοση 1

Δεν είναι εύκολα βιοαποικοδομήσιμο

12.3 Δυνατότητα βιοσυσσώρευσης

Η βιοσυσσώρευση είναι απίθανη

12.4 Κινητικότητα στο έδαφος

Αδιάλυτο σε νερό

12.5 Αποτελέσματα της αξιολόγησης ABT και αΑαΒ

Δεν ABT σύμφωνα με το REACH Παράρτημα XIII

12.6 Ιδιότητες ενδοκρινικής διαταραχής

Αυτό το προϊόν δεν περιέχει γνωστούς ή υποπτευόμενους ενδοκρινικούς διαταράκτες

12.7 Άλλες αρνητικές επιπτώσεις

Αν και ο γραφίτης δεν είναι υδρόβια τοξίνη, τα μικροπλάσματα μπορεί να αποτελούν φυσικό κίνδυνο για την υδρόβια ζωή και δεν πρέπει να εισέρχονται σε αποχετεύσεις, αποχετεύσεις ή πλωτές οδούς.

13. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΘΕΣΗ**13.1 Μέθοδοι διαχείρισης αποβλήτων**

Μέθοδος διάθεσης αποβλήτων Μπορεί να διατεθεί σε υγειονομική ταφή ή να αποτεφρωθεί όταν υπάρχει συμμόρφωση με τους τοπικούς κανονισμούς
Εάν πρόκειται για διεξαχθεί αποτέφρωση, πρέπει να δίνεται προσοχή για την αποφυγή σχηματισμού νέφους σκόνης.

Αρ. απόρριψης αποβλήτων EWC 08 03 18

Άλλες πληροφορίες Αν και ο γραφίτης δεν είναι υδρόβια τοξίνη, τα μικροπλάσματα μπορεί να αποτελούν φυσικό κίνδυνο για την υδρόβια ζωή και δεν πρέπει να εισέρχονται σε αποχετεύσεις, αποχετεύσεις ή πλωτές οδούς.

14. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑ**14.1 UN/ID No**

Δεν ρυθμίζεται νομοθετικά

14.2 Οικεία ονομασία αποστολής

Δεν ρυθμίζεται νομοθετικά

SDS #: A-10486

Xerox® Everyday™ Toner - ΜαύροΗμερομηνία έκδοσης
2020-07-08

Ημερομηνία αναθεώρησης 2020-08-24

Έκδοση 1

14.3 Τάξη/τάξεις κινδύνου κατά τη μεταφορά

Δεν έχει ταξινομηθεί

14.4 Ομάδα συσκευασίας

Δεν εφαρμόζεται

14.5 Περιβαλλοντικοί κίνδυνοι

Παρουσιάζει μικρό ή καθόλου κίνδυνο για το περιβάλλον

14.6 Ειδικές προφυλάξεις για τους χρήστες

Δεν χρειάζονται ειδικές προφυλάξεις για τον χειρισμό αυτού του υλικού

14.7 Χύδην μεταφορά σύμφωνα με την MARPOL 73/78 και του κώδικα IBC

Δεν εφαρμόζεται

15. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ**15.1 Κανονισμοί/νομοθεσία σχετικά με την ασφάλεια, την υγεία και το περιβάλλον για την ουσία ή το μείγμα**

Λόγω των υπαρχόντων δεδομένων δεν είναι απαραίτητη καμία ταξινόμηση σύμφωνα με τις Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1272/2008

15.2 Αξιολόγηση χημικής ασφάλειας

Δεν απαιτείται αξιολόγηση χημικής ασφάλειας σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) υπ' αριθμ. 1907/2006

16. ΑΛΛΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Ημερομηνία έκδοσης	2020-07-08
Ημερομηνία αναθεώρησης	2020-08-24
Σημείωση αναθεώρησης	Αρχική κυκλοφορία

Αυτό το Δελτίο Ασφάλειας ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της Κανονισμό (ΕΚ) αριθμ. 1272/2008 όπως αυτή τροποποιήθηκε.

Αποποίηση ευθυνών

Οι πληροφορίες που παρέχονται στο παρόν Δελτίο Δεδομένων Ασφάλειας είναι σωστές κατά την πεποίθησή μας και εξ όσων είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε και έχουμε πληροφορηθεί κατά την ημερομηνία της δημοσίευσης του παρόντος. Οι πληροφορίες που παρέχονται εξυπηρετούν μόνο ως καθοδηγητικές γραμμές για τον ασφαλή χειρισμό, χρήση, επεξεργασία, αποθήκευση, μεταφορά, διάθεση και κυκλοφορία και δεν θα πρέπει να θεωρηθούν εγγύηση ή προδιαγραφές ποιότητας. Οι πληροφορίες αφορούν μόνο το συγκεκριμένο υλικό και δεν ισχύουν για τα υλικά εκείνα που χρησιμοποιούνται σε συνδυασμό με άλλα υλικά ή σε άλλες διαδικασίες, εκτός εάν διευκρινίζεται στο κείμενο.